Finansklagenemnda Bank

Avgjørelse FinKN 2025-702

26.6.2025

Lea Bank AB NUF

Utlån

Forbrukslån – spilleavhengig – frarådingsplikt?

Klager opptok lån i 2017 og 2018. Han var spilleavhengig og opptok kreditt i en rekke finansforetak. Han hadde tidligere hatt gjeldsordning. Denne ble avsluttet i 2010. Innklaget foretak var ikke omfattet av gjeldsordningen. Klager anførte at foretaket via brev fra hans foreldre var kjent med hans spilleproblemer, og at han ikke skulle ha kreditt. Han hadde ikke økonomisk evne til å betjene sin samlede gjeld og foretaket misligholdt sin frarådingsplikt. Foretaket fikk medhold.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmålet om hvorvidt klager har et krav på å bli fritatt for gjeldskrav.

Lea Bank AB ble etablert i 2020 ved en fusjon mellom BRAbank og Easybank. Foretaket opplyser at de tidligere foretakene ble etablert i 2015 og i 2016.

Klager har alvorlige spilleproblemer. Han har opptatt kreditt hos en rekke finansforetak. Han opplyser at han har samlet gjeld på mer enn kr 5 mill. All forbruksgjeld er misligholdt.

Klager opptok til sammen fire lån i Easybank i 2017 og 2018 på henholdsvis kr 275 995, kr 25 000, kr 100 000 og kr 65 000. Kredittvurderingen ble foretatt på grunnlag av opplysninger fra klager samt fra offentlige registre, siste tilgjengelige skattemelding (fra 2016) og ligningstall fra offentlige registre. I søknadene opplyste han om inntekt på kr 800 000 og kr 940 000 i den siste søknaden. Han opplyste også om leieinntekt på kr 90 000 i året. Han opplyste om boliglån på kr 2 900 000. Foretaket la ved kredittvurderingen til grunn boliglån på kr 3 800 000, da det var dette beløpet som fremkom i skattemeldingen fra 2016. I skattemeldingen var det også opplysninger om et billån på kr 243 000. Klager opplyste ikke om ytterligere gjeld.

I 2017 opptok klager tre lån i BRAbank på henholdsvis kr 200 000, kr 200 000 og kr 90 000. I den første lånesøknaden opplyste klager om inntekt på kr 650 000 og månedlig leieinntekt. Ved de senere lånesøknadene opplyste klager om inntekt på kr 800 000 og månedlig leieinntekt på kr 7 500. Han opplyste om boliglån på kr 3 900 000 og billån på kr 230 000. Han opplyste ikke om annen forbruksgjeld enn gjelden han fra før hadde i BRAbank. Dokumentasjon på leieinntekt, lønnsslipp og skattemelding for 2016 ble fremlagt.

Samtlige lån ble misligholdt sommeren 2019.

Klager har tidligere hatt gjeldsordning. Denne ble vedtatt den 14.1.05 og løp i fem år. Gjeld til BRAbank og Easybank var ikke omfattet av gjeldsordningen.

Klager har fremlagt brev til sine fordringshavere. I ett av brevene vises det til hendelser i februar 2020, i et annet til opplysninger fra gjeldsregisteret. Klager har også fremlagt et brev fra S sykehus datert 10.1.20. Han har i tillegg fremlagt brev til kreditorene datert 20.11.11.

Klager har anført at foretakene ikke skulle ha innvilget lån. Han har tidligere hatt gjeldsordning, og hans far har sendt brev til alle hans fordringshavere med informasjon om hans spilleproblemer, og at han ikke skulle ha lån i fremtiden. Han har tidligere hatt lån i foretaket som var misligholdt. Disse lånene ble innfridd med forskudd på arv. Klager krever å bli fritatt for gjeldskravene.

Finansforetaket har anført at kredittvurderingen i begge de opprinnelige foretakene var forsvarlig og i samsvar med gjeldende regelverk. De var ikke var kjent med klagers spilleavhengighet og den tidligere gjeldsordningen da lånene ble innvilget, og de hadde ikke mottatt brev om at klager ikke skulle ha lån. Klager hadde ikke hatt lån hos foretakene tidligere.

Finansklagenemnda Banks begrunnelse

Easy Bank ble etablert i 2020 ved en fusjon mellom BRAbank og Easybank, og de tidligere foretakenes rettigheter og forpliktelser er således videreført i Easybank som er innklaget foretak i denne saken.

Verken BRAbank og Easybank var omfattet av klagers gjeldsordning, og de var heller ikke kjent med denne da lånene ble innvilget. Foretakene hadde heller ikke informasjon om klagers spilleavhengighet. Klager hadde ikke tidligere hatt lån i foretakene med negativ betalingshistorikk.

Foretakene har plikt til å foreta en forsvarlig kredittvurdering før lån innvilges. Dersom foretaket måtte anta at økonomisk evne eller andre forhold på forbrukerens side tilsa at han alvorlig burde overveie å avstå fra å ta opp kreditten, hadde foretakene plikt til å fraråde låneopptaket. Mislighold av foretakenes frarådningsplikt, kunne føre til at forbrukerens forpliktelse ble lempet etter en rimelighetsvurdering, jf. finansavtaleloven 1999 §§ 46 og 47, som gjaldt da lånene ble innvilget.

Vurderingen av om foretaket har frarådningsplikt, må foretas på grunnlag av forbrukernes økonomiske situasjon på det tidspunktet da lånet ble innvilget. Foretaket skal ved kredittvurderingen normalt bygge på de opplysningene som lånsøkeren gir om sin økonomiske situasjon, dersom disse fremstår som troverdige. Etterfølgende forhold som påvirker låntakers økonomiske situasjon, gir ikke grunnlag for å lempe låneavtalen etter finansavtaleloven 1999 § 47. Klagers opplysninger om inntekt og gjeld stemte overens med det som fremkom i siste tilgjengelige skattemelding på søknadstidspunktet.

Nemnda kan – basert på foretakenes informasjon om klagers situasjon på lånetidspunktet – ikke se at foretakenes kredittvurdering var uforsvarlig. Det er ikke fremlagt opplysninger som gir holdepunkter for at foretakene var kjent med klagers spilleproblemer, tidligere lånemislighold og gjeldsordningen som tilsier at de skulle frarådet klager å oppta lånene.

Nemnda er på bakgrunn av dette kommet til at det ikke er rettslig grunnlag for klagers krav om å bli fritatt for sin gjeldsforpliktelse til Lea bank.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Banks konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kristin Normann (leder), Tom Slungaard (bransjerepresentant) og Kristoffer Sørlie (forbrukerrepresentant).